

Ἡ Νηστεία τοῦ Δεκαπενταυγούστου καὶ οἱ Παρακλήσεις πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἀπὸ 1 Αὐγούστου μέχρι καὶ 14 Αὐγούστου, νηστεύουμε πρὸς τιμὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ἡ νηστεία εἶναι αὐστηρή. Ψάρι τρῶμε μόνο στὴν ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος μας (6 Αὐγούστου). Ἄν ἡ 15ῃ Αὐγούστου συμπέσει Τετάρτη ἢ Παρασκευὴ τότε γίνεται κατάλυση μόνον ἰχθύος.

Ἡ νηστεία εἶναι ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Ἡ πρώτη. Ἡ πιὸ παλιὰ ἀπὸ ὅλες. Τὴν ἔδωκε στὸν Ἀδὰμ μέσα στὸν παράδεισο.

Τὸ νόημα τῆς νηστείας ἦταν: μὲ τὸ ὄπλο τῆς νηστείας νὰ συνηθίσουν οἱ ἄνθρωποι στὴν ὑπακοὴ στὸ Θεὸ καὶ στὴν πάλη κατὰ τοῦ διαβόλου.

Ὁ Χριστός, ἐτόνισε ἀκόμη περισσότερο τὴν ἀξία τῆς νηστείας. Εἶπε: «Τὸ γένος τοῦτο οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ κι νηστεία». Δηλ. μὲ τὴ νηστεία πολεμάμε τὸν διάβολο καὶ τὸν νικάμε.

Κατὰ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ...

«Δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τροφές, ἀλλὰ ἄς νηστεύσωμε νηστεία ἀρεστὴ στὸ Θεό. Ἀληθινὴ νηστεία εἶναι ἡ ἐγκράτεια τῆς γλώσσας, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὸ θυμὸ, ἀποχωρισμὸς ἀπὸ τὶς ἐπιθυμίες, ἀπὸ τὴν συκοφαντία, τὸ ψέμα, τὴν ἐπιπορκία». (Μ. Βασίλειος)

«Νήστευε, ὄχι μόνο ἀπὸ ψωμί, κρασί, κρέατα, καὶ ἄλλες τροφές, ἀλλὰ περισσότερο ἀπὸ κακοὺς λογισμούς». (Νεῖλος Ἀγκύρας)

«Αὐτὸς εἶναι ὁ σωστὸς τρόπος νὰ νηστεύουμε, ἡ ἐπίδειξη καλῶν ἔργων, ἡ ἐλεύθερη ἀπὸ πάθη γνώμη». (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας).

Οἱ παρακλητικοὶ κανόνες τῆς Θεοτόκου

Τὸ χρονικὸ διάστημα τοῦ Δεκαπενταυγούστου εἶναι μία περίοδος τοῦ

Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, κατὰ τὴν ὁποία ἡ ὀρθόδοξη ψυχὴ στρέφει τὰ μάτια μὲ βαθεῖα κατάνυξη πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο.

Ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρες, πρὶν ἀπὸ τὴν ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως, σημαίνουν οἱ καμπάνες τὴν ὥρα τοῦ δειλινοῦ καὶ τὰ πλήθη τῶν πιστῶν πᾶνε νὰ ψάλλουν τὸν Μικρὸ καὶ τὸν Μεγάλον Παρακλητικὸ Κανόνα.

Ἀνάλογη κατάνυξη ἔχει βέβαια καὶ ἡ περίοδος τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Παναγίας. Ἄλλὰ ἐνῶ στοὺς Χαιρετισμοὺς κυριαρχεῖ ὁ ὑμνολογικὸς τόνος, ἡ θριαμβικὴ δοξολόγησις τῶν ἀπείρων χαρίτων τῆς «Μητρὸς τοῦ Θεοῦ γενομένης», στοὺς Παρακλητικοὺς Κανόνες τοῦ Δεκαπενταυγούστου κυρίαρχος τόνος εἶναι τὸ πένθος καὶ ἡ ὀδύνη τῆς βαρυαλούσης ψυχῆς τοῦ πιστοῦ ποὺ ζητᾷ παράκλησις καὶ παρηγοριὰ ἀπὸ τὴν Παναγία.

Οἱ Παρακλητικοὶ Κανόνες, ὁ Μικρὸς καὶ ὁ Μέγας ἢ ἀπλῶς ἡ Μικρὴ καὶ ἡ Μεγάλη Παράκλησις – ἐπειδὴ διὰ τῶν ὕμνων αὐτῶν οἱ πιστοὶ παρακαλοῦν τὴν Παναγία νὰ ἀκούσῃ καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ αἰτήματά τους – ψάλλονται, ἐναλλάξ, δηλαδὴ τὴν μίαν μέραν ψάλλεται ἡ Μεγάλη καὶ τὴν ἄλλην ἡ Μικρὴ.

Μόνον κατὰ τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Σαββάτων καὶ τῆς Ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου δὲν ψάλλονται οἱ Παρακλήσεις καὶ τοῦτο ἐπειδὴ τὸ περιεχόμενό τους εἶναι πένθιμο καὶ ἱκετευτικὸ καὶ δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ χαρμόσυνο ὕφος τῶν ἑορταστικῶν αὐτῶν ὕμνων.

Ἐκτός, ὅμως, ἀπὸ τὴν περίοδο τοῦ Δεκαπενταυγούστου ἡ Μικρὴ, ἰδίως, Παράκλησις ψάλλεται συχνά, «ἐν πάσῃ περιστάσει καὶ θλίψει ψυχῆς», εἴτε στοὺς ἱεροὺς Ναοὺς, εἴτε καὶ κατ' οἶκον, ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἱκετεύσουν δι' αὐτῆς τὴν Θεοτόκο καὶ νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὴν μεσιτεῖα τῆς.

Ἡ δὲ διάκρισις τῶν Παρακλήσεων σὲ Μικρὴ καὶ Μεγάλη ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον στὴν ἕκτασι, τὸ μέγεθος τῶν τροπαρίων. Τὰ τροπάρια, δηλαδὴ, τῆς Μικρῆς Παρακλήσεως εἶναι μικρότερα καὶ συντομώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς Μεγάλης.

Ἡ Μικρὴ Παράκλησις εἶναι ποίημα κάποιου ὕμνογράφου, ὁ ὁποῖος κατ' ἄλλους μὲν ὠνομάζονταν Θεοστήρικτος καὶ ἦταν Μοναχός, κατ' ἄλλους δὲ Θεοφάνης. Ὅπως φαίνεται, ὅμως, πρόκειται περὶ τοῦ ἰδίου προσώπου, τὸ ὁποῖο ἔγινε Μοναχὸς καὶ ἀπὸ Θεοφάνης μετωνομάσθηκε σὲ Θεοστήρικτο. Ἡ Μεγάλη Παράκλησις εἶναι ἔργο τοῦ Θεοδώρου τοῦ Β, τοῦ Δουκός, Βασιλέως τῆς Νικαίας, τοῦ ἐπονομαζομένου Λασκάρεως, ὁ ὁποῖος ἔζησε περὶ τὰ μέσα τοῦ 13ου αἰῶνος καὶ εἶναι πολὺ μεταγενέστερός του Θεοστήρικτος, τοῦ Μοναχοῦ.

Οἱ δύο Παρακλήσεις, πλὴν τοῦ Κανόνος, περιλαμβάνουν στὴν Ἀκολουθία τους καὶ

Ψαλμούς, δεήσεις ὑπὲρ τῶν ζώντων πιστῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων τελοῦνται, καὶ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Τὸ περιεχόμενό τους εἶναι ἱκετευτικό, συγκινεῖ τοὺς πιστοὺς, διδάσκει καὶ προτρέπει αὐτοὺς νὰ προστρέχουν μὲ θάρρος καὶ ἐμπιστοσύνη πάντοτε πρὸς τὴν Κυρία Θεοτόκο, τὴν Μεγάλῃ Μητέρα τους, γιὰ νὰ βρίσκουν παρηγοριὰ καὶ νὰ λαμβάνουν βοήθεια στὶς ἀνάγκες του.

Πρὸς τὴν Κυρία Θεοτόκον ἃς ψάλλουμε καὶ μεῖς μὲ πίστη καὶ ἐκ βάθους καρδίας τὶς ἱερὲς Παρακλήσεις καὶ μαζὶ μὲ τοὺς ἱεροὺς ὑμνωδοὺς, ἃς ἐπαναλαμβάνουμε:

«Βλέψον ἰλέω ὄμματί σου καὶ ἐπισκεψαι τὴν κάκωσιν, ἣν ἔχομεν, καὶ δεινῶν συμφορῶν καὶ βλάβης καὶ κινδύνων καὶ πειρασμῶν ἡμᾶς λύτρωσαι, ἀμερήτω σου ἐλέει», μὲ τὴν ἀκράδαντη βεβαιότητα ὅτι «δὲν θὰ παρίδη τὴν πενιχρὰν δέησίν μας, τὸν κλαυθμὸν καὶ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμοὺς μας, ἀλλὰ θὰ πληρώσῃ τὰς αἰτήσεις μας», γιὰ νὰ δοξάζουμε Αὐτὴν μετὰ πόθου πάντοτε.

Πηγή: agiazoni.gr